

Vrijwilliger nieuwe stijl

Die doet toch vrijwilligerswerk, ondanks een volle agenda

► Zijn Nederlanders asociaal en hebben ze niets meer voor een ander over?

► Dat valt nog best mee. Ze doen nu bijvoorbeeld vaker vrijwilligerswerk dan in 2001.

Door ANNEMARIE KAS

ROTTERDAM. Niet alleen 60-plussers of moeders zonder betaalde baan doen het. Je hoeft ook niet standaard soep uit te delen, ergens in de kou. En een derde veronderstelling over vrijwilligerswerk klopt ook al niet, bleek onlangs uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Het aantal Nederlanders dat vrijwilligerswerk doet daalt niet, maar is de afgelopen tien jaar juist iets gestegen.

„We hebben absoluut geen reden om ons zorgen te maken”, zegt Lucas Meijs, hoogleraar vrijwilligerswerk aan de Erasmus Universiteit. In 2009 deed 22 procent van de Nederlanders regelmatig vrijwilligerswerk – in 2001 lag dat percentage iets lager, rond de 19 procent.

Het aantal uren dat vrijwilligers gemiddeld aan hun vereniging of organisatie besteden is wel licht gedaald, vertelt hoogleraar Meijs: in 2001 bedroeg dat aantal uren gemiddeld 5,2 uur per week, in 2009 was dat nog 4,9 uur. Maar daarvan kan de oorzaak heel goed in de technologische vooruitgang liggen: „Een jaar of tien geleden waren mijn bestuur en ik gerust een hele avond bezig het verenigingsblaadje in elkaar te vouwen. Dat is vier, vijf uur werk met vijf personen. Nu heeft één iemand tien minuten werk om alles even te printen.”

Het vrijwilligerswerk verandert de laatste jaren van aard, ziet hoogleraar Meijs. De belangrijkste trends: vrijwilligerswerk flexibiliseert en de 'vindplaats' van vrijwilligers verandert. Vroeger was vrijwilligerswerk sterk verbonden met de kerk. „Op zondagmorgen hield de dominee een preek over eenzaamheid en eenzame ouderen, en bij het uitgaan van de dienst stond buiten een vrijwilligersorganisatie te werven, bij wijze van spreken.” Nu vinden mensen vrijwilligerswerk via collega's, school of sociale netwerksites. Of eigenlijk vindt het werk hen: „Mensen doen vaak pas vrijwilligerswerk als ze ervoor gevraagd worden. Vrijwilligers zijn vooral sociaal actieve mensen, niet per se mensen met veel tijd over.”

De agenda van die actieve mensen zit steeds voller, dus moeten ook organisaties die van vrijwilligers gebruik maken, daar op een of andere manier gaatjes in zien te vinden. Een voorbeeld van een organisatie die daar rekening mee houdt, is Nederland Cares. In 2005 begon de organisatie als Amsterdam Cares, met een groepje jonge werkende mensen die

iets voor de maatschappij wilden doen. Dat liep uit op 'vrijwilligen nieuwe stijl', zoals directeur Viviane de Bruijne het noemt: de basis is een roulerende pool vrijwilligers, die samen toch structureel hulp verlenen.

Nederland Cares biedt (zorg)instanties zekerheid dat er vrijwilligers komen, terwijl de vrijwilligers alleen hoeven te komen als het hen werkelijk uitkomt. Online kunnen zij intekenen op allerlei klussen: van voorlezen tot huiswerkhulp, van dansen met gehandicapten tot voedselpakketten inpakken. „Zo zorgen we ervoor dat iemand zich niet schuldig hoeft te voelen als hij of zij een weekje niet kan, want het vrijwilligerswerk loopt gewoon door.”

Die aanpak blijkt te werken. Viviane de Bruijne weet nog precies met welke activiteiten Amsterdam Cares begon: een inloopavond voor dak- en thuislozen, een spelletjesavond in een bejaardenhuis en een sport- en spelmiddag voor gehandicapten. Inmiddels zijn daar veertig wekelijkse activiteiten bijgekomen, telt Nederland Cares ruim 4.000 actieve vrijwilligers en is de stichting van Amsterdam uitgebreid naar onder andere Arnhem, Utrecht, Eindhoven en Den Haag. En dat wordt alleen nog maar meer. De Bruijne: „Ons plan is om binnen vijf jaar in de dertig grootste gemeentes van Nederland te zitten.”

En hoe groot is de groep die maar heel af en toe, dus op losvaste basis, vrijwilligerswerk doet? Dat is niet te zeggen, omdat de deelname sterk verschilt van persoon tot persoon, vertelt De Bruijne. Accountants bijvoorbeeld zijn van mei tot oktober actief, omdat ze dan tijd over hebben. „Daarna zijn ze weer druk met jaarrekeningen en zo. Dat kan bij ons. Ik zeg altijd: al doe je maar een paar keer per jaar mee met een activiteit, ook dan ben je goed bezig.”

'Ook samen de kroeg in'

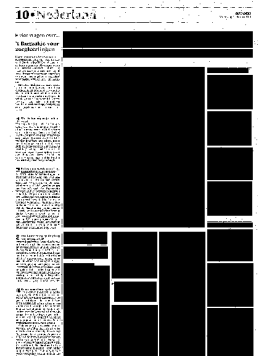
Hogeropgeleiden met een voltijdsbaan, de meeste tussen de 25 en 35 jaar. Dat zijn de kenmerken van het gros van de vrijwilligers van Laat ze maar lachen, een stichting die uitjes organiseert voor kinderen van gezinnen waar thuis weinig geld is voor zo'n dagje uit. **De vrijwilligers gaan met de kinderen naar de speeltuin, ze studeren met zijn allen een circusact in of brengen een bezoekje aan een museum.**

Eva de Vroome (28) is bestuurslid van Laat ze maar lachen in Utrecht, ze kwam via een vriendin bij de stichting terecht. Zij vroeg op haar beurt weer mensen uit haar kennisgeving om mee te helpen bij de uitjes. „De meeste mensen komen uit ons eigen netwerk. Ik ben zelf ook actief geworden omdat ik de penningmeester uit het bestuur in

Amsterdam kende”, vertelt Eva de Vroome.

Ze vindt het bijzonder om te zien hoe kinderen op zo'n dag een beetje angstig binnenkomen, maar uiteindelijk loskomen en genieten. **Maar de onderlinge gezelligheid van de groep vrijwilligers is voor haar ook belangrijk.** „We zijn allemaal ongeveer van dezelfde leeftijd. Met het bestuur eten we samen, en na de uitjes duiken we met alle vrijwilligers nog even de kroeg in.”

Laat ze maar lachen groeit hard. De stichting bestaat in Amsterdam sinds 2006, maar is vorig jaar ook in Utrecht begonnen en het plan is om ook in Rotterdam en Den Haag afdelingen op te zetten. **En het bestuur wil het aantal uitjes uitbreiden, van zeven à acht naar minstens één per maand.** Zijn daar genoeg vrijwilligers voor? „Ja, afgelopen jaar is nog niet eens iedereen daadwerkelijk een keertje mee geweest.”

'Wat ik doe, helpt mij ook'

Van bankschroeven tot hamers, van naaimachines tot lasapparaten; de stichting Gered Gereedschap zamelt allerlei soorten gereedschap in, via ongeveer tweehonderd inzamel-punten verspreid over Nederland. **De stichting doneert dat gereedschap aan mensen in Afrikaanse en Aziatische landen, zodat zij een vak kunnen leren waar ze hun brood mee kunnen verdienen.**

Sinds juni 2009 beheert Roemie Hilenaar (26) vrijwillig de website voor Gered Gereedschap. **Hij voerde zijn eigen bedrijf, had tijd over en wilde graag vrijwilligerswerk doen, maar dan wel iets waar hij zelf ook wat mee opschoot.** Via de vrijwilligerscentrale van Amsterdam kwam hij bij Gered Gereedschap terecht, omdat zij een social media expert zochten. „Ik wist wel veel van het technische deel van websites, maar van social media kon ik het nodige nog leren. Daarbij vond ik Gered Gereedschap direct een leuke stichting.”

Ongeveer één dag per week was Roemie met de site bezig – tot hij begin dit jaar een baan kreeg bij Hyves. Nu doet hij het werk vooral in de avonden. **Een beetje vervelend vindt hij het soms wel, dat hij niet alles meer direct kan uitvoeren wat de stichting hem vraagt. Ze hebben afgesproken om daar open over te zijn.** „Als ik een deadline niet zou halen, geef ik dat aan. Maar tot nu toe is dat nog niet voorgekomen.” Hij is van plan om zijn werk voor de site zo lang mogelijk vol te houden: „Het scheelt dat ik veel thuis achter de computer kan doen, als het mij uitkomt. Dan blijf ik gewoon af en toe een uurtje langer wakker.”

Vrijwilligers zijn niet per se de mensen met veel tijd over ◀

Hoogleraar Lucas Meijs

In 2009 deed ruim één op de vijf Nederlanders regelmatig vrijwilligerswerk. Hier helpt koningin Beatrix mee op een zorgboerderij. Foto Maarten Hartman